

Styrets stemme

Marka er den nye vinen, er KommuneNorge på ballen?

Det føles som evigheter siden IFLAs verdenskongress Common Ground ble arrangert i Oslo. Temaet for kongressen – våre felles uterom og allemannsretten – har aldri vært så aktuelt som nå.

Denne uken kom Miljødirektoratet med en ny veileder, «Planlegging av by- og tettstedsnære naturområder». Her får du kortversjonen:

De fleste byer og tettsteder har nære naturområder av en viss størrelse. «Marka» er en fellesbetegnelse på slike områder. Markaområdene er ofte skog, men omfatter også fjellområder, heier, strender og andre utmarksområder. De kan være forbundet med parker, turveier og andre grønne områder inne i tettstedene, og de inkluderer ofte betydelige opplevelseskvaliteter.

Formålet med veilederen er å beskrive hvordan kommunene kan ivareta og utvikle friluftslivsinteressene i markaområdene, og legge til rette for økt deltakelse i tråd med nasjonale mål for friluftslivspolitikken, samtidig som man tar nødvendig hensyn til andre interesser og verdier.

Markaområdene er blant de aller viktigste friluftslivsområdene i landet, og forvaltningen av markaområdene byr på mange utfordringer på grunn av konflikter mellom friluftsliv, utbyggingspress, naturverdier og andre brukerinteresser.

Veilederen gir grunnlag for å utarbeide en markaplan. En slik plan beskriver avgrensning av marka og angir forvaltning og tiltak som ivaretar og koordinerer forholdet mellom de ulike interessene.

Miljødirektoratet anbefaler at kommunene utarbeider en helhetlig plan for friluftslivet i markaområdene gjennom en kommunedelplan. En slik planprosess gir mulighet for å behandle mål, utfordringer, arealbruk og tilrettelegging på en grundig måte, i en egen prosess og separat fra andre miljø- og arealspørsmål.

Veilederen er en del av en serie veiledere, utgitt av Miljødirektoratet, som må ses i sammenheng. De andre er Planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder, Plan for friluftslivets ferdselsårer, Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv, Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.

Planlegging av markaområdene er viktig også i kommunenes arbeid med arealplanlegging, idrett, folkehelse, naturmangfold, landbruk og kulturmiljø.

Martin Steinbekken
Styremedlem i NLA

Runde år i april

2. april	Gabriele Kozderka Røkenes	50 år
23. april	Julie Daling	50 år
25. april	Gro H. Tandberg	50 år

Norske landskapsarkitekters forening er en fagideell medlemsorganisasjon for landskapsarkitekter i Norge.

Adresse Josefine's gate 32, 0351 Oslo
Telefon 23 33 24 60 / 91 85 31 06

Epost post@landskapsarkitektur.no
Nett www.landskapsarkitektur.no

Nasjonal strategi for urbant landbruk

I februar ble Nasjonal strategi for urbant landbruk lansert av regjeringen og signert av 7 departementer. Hovedmålet med strategien er å legge til rette for urbant landbruk i byer og tettsteder. Kunnskapsgrunnlaget er utarbeidet av NIBIO og Veterinærinstituttet.

Tre innsatsområder skal bidra til målsettingen: bærekraftig by- og stedsutvikling, økt kunnskap om bærekraftig matproduksjon, og økt bærekraftig verdiskaping og næringsutvikling.

1. Tiltak for å bidra til bærekraftig by- og stedsutvikling gjennom urbant landbruk:

- Utarbeide veileder for urbant landbruk i lokal arealplanlegging, og for beplantning av frukttrær, bærbusker og andre spiselige vekster i offentlige parker og grøntområder
- Vurdere om det er behov for justeringer i lover eller forskrifter for å legge bedre til rette for urbant landbruk
- Tydeliggjøre urbant landbruk som del av de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging, herunder oppfordre kommunene til å legge til rette for urbant landbruk i arealplanleggingen

2. Tiltak for å fremme økt kunnskap om bærekraftig matproduksjon:

- Utarbeide veiledningsmateriell for småskala urbant landbruk og skolehage
- Invitere til samarbeid med innvandrersorganisasjoner for å utveksle kunnskap og tilpasse tiltak til ulike matkulturer
- Bidra til økt kunnskap om urbant landbruk gjennom utvikling av studie og kurstilbud, samt uformelle kurs i regi av frivillige organisasjoner
- Bidra til forskning, kompetanseoppbygging og innovasjon for urbant landbruk gjennom eksisterende virkemidler og programmer

3. Tiltak for å fremme økt bærekraftig verdiskaping og næringsutvikling innen urbant landbruk:

- Stimulere til økt verdiskaping og næringsutvikling gjennom virkemidler og innsats i det næringsrettede virkemiddelapparatet, underliggende etater, statsforvalterne, fylkeskommuner og kommuner
- Vektlegge urbant landbruk som en del av arbeidet med Mat-nasjonen Norge

Statsforvalterne har etablert et nettverk for urbant landbruk for erfaringsutveksling og læring regionalt. Enkelte fylker har allerede utarbeidet gode veiledere, for eksempel Vestfold og Telemark. Fylkeskommuner og kommuner oppfordres gjennom sitt ansvar for regional og lokal planlegging til å ta en sentral rolle i oppfølgingen av strategien. Strategien gjennomgås etter fem år, og revideres ved behov.

DEFINISJON PÅ URBANT LANDBRUK

Betegnelsen urbant landbruk omfatter private og offentlige aktiviteter knyttet til produksjon av mat, utvikling av grøntstruktur og sirkulær ressursbruk i byer og tettsteder. Aktivitetene kombinerer ofte flere formål som undervisning, hobby, næringsutvikling og entreprenørskap, sosiale møteplasser, folkehelse, integrering, matkultur, naturmangfold, samt vern av matjord og grøntområder.

Vinneren 2020 var Agraff Arkitektur AS og Trondheim kommune med Torvet i Trondheim – «en total transformasjon fra et trafikkert, bilbasert kryss til en festplass og sentralt viktig byrom». **Foto** Glen Musk

Landskapsarkitekturprisen 2021, frist for nominasjoner 1. mai

NLAs landskapsarkitekturpris skal deles ut for syvende gang i 2021. Fristen for å sende inn nominasjoner er 1. mai. Alle medlemmer oppfordres til å sende inn gode prosjekter.

Landskapsarkitekturprisen er en hederspris for landskapsarkitektur som kan bidra til å heve, fornye og utvikle norsk landskapsarkitektur. Prisen skal synliggjøre og fremme faget. Hensikten vil være å gi tyngde til faget, gi ekstra oppmerksomhet og heder til gode prosjekter og fungere som en drivkraft for å utvikle faget videre.

Prisen kan tildeles personer og virksomheter, private og/eller offentlige. I tillegg til landskapsarkitekt på prosjektet, vil også byggherre få prisplakett.

Prisen er under gradvis utvikling. Høsten 2020 ble alle nominerte prosjekter presentert på NLAs Facebook- og Instagramside, noe som skapte stor interesse både for prisen og for prosjektene. Nytt i fjor var også at juryen plukket ut fem finalister. Dette bidro til å skape større forventninger og oppmerksomhet om prosjektene, også i dagspressen.

Fristen for å sende inn forslag er 1. mai 2021. Statutter og skjema for nominasjon ligger på NLAs hjemmeside under FAG – Priser. Invitasjon sendes ut til alle medlemmer – og andre på forespørsel.

Juryen består av fem medlemmer og en studentrepresentant, samt

to varamedlemmer fra ulike regioner; nord, vest, sør og øst. Juryen har tre års funksjonstid, derfor vil det i 2021 bli oppnevnt ny jury. Prisen deles ut under NLAs fagarrangement i Vestfold høsten 2021.

Mona Vestli
NLA

Sondre Lerche var engasjert av Vestre AS for å underholde under prisutdelingen i Bergen høsten 2020. **Foto** Endre Aalrust

Faksimile Biokullhåndboken

Biokullhåndboken

Vil du vite hvordan du kan bidra til CO₂-fangst under fortauet i kombinasjon med treplantning? Kjenner du ikke til fordelene og mulighetene det gir ved riktig bruk, kan du lese denne nye håndboken.

Med biokull skaper man gode forhold for vegetasjonen samtidig som byrommet via biokull bidrar til å binde CO₂.

Biokullhåndboken ligger online og kan lastes ned fra: <https://biokol.org/wp-content/uploads/biokolshandboken.pdf>